

[Christmas Møller.]

men det konservative Partis, og at de Konservative handlede ret den Gang, har jeg for mit Vedkommende altid givet Udtryk for . . . (*Borghjerg*: Ja, da de fik Springbrættet); nej, Springbrættet lavede de sandelig selv — jeg vil altsaa sige, at saaledes som Stillingen er mellem de to Ting, saaledes som de højtærede Regeringer, ogsaa naar Regeringen er en Venstregering, tilsidesætter Landstinget ved at lade alt af Vigtighed komme først frem i Folketinget — og det har jeg ofte bebrejdet Venstre og Venstres Regering —, betænker jeg mig ikke paa at gentage, at hele vort Forfatningspørgsmaal meget vel kunde trænge til en dybtgaaende Overvejelse.

P. Munch: Det ærede Medlem, der nu talte, omtalte det foreliggende Lovforslag som en uvenlig Handling fra den højtærede Regerings Side imod det Parti, han tilhører. Naa, den bliver nu nok taget med passende Sagtmodighed paa Grund af Regeringens mange venlige Handlinger, hvorved den ligesom arbejder sig ind i det konservative Partis Aand og Tanker. Jeg kan imidlertid heller ikke se, at den eneste Aarsag til dette Lovforslags Fremkomst skulde være Ønsket om at være uvenlig mod de Konservative paa dette Omraade, hvorved man ganske vist uden Skade kan dække sin Venlighed paa andre Omraader. Jeg ser i Virkeligheden som den egentlige Forklaring paa Lovforslagets Fremkomst et Ønske om at opnaa en billig Agitation med Benyttelse af den Stemning, der er for at indskrænke Rigsdagsmændenes Antal. Jeg opfatter det tillige som en ufarlig Agitation for Partiet Venstre selv, idet det neppe kan tænke sig den Mulighed, at et Lovforslag af denne Beskaffenhed virkelig bliver gennemført.

Det nye, der i Dag ligesom giver os et Paaskud til at genoptage Diskussionen om det gamle Lovforslag, er jo imidlertid den Statistik, der foreligger fra den mellemliggende Tid. Den interessanteste Del af denne Statistik synes jeg er den, der belyser Virkningerne af at anvende den bedste Brøks Metode i Stedet for den D'Hondtske Metode ved Beregningen af Fordelingen af Folketingsmandater i Amterne og af Valgmandsmandaternes Antal ved Landstingsvalget. De Oplysninger, der foreligger derom, viser, at hvis man blot vil gaa over til at anvende den danske Beregningsmaade i Stedet for den fremmede Beregningsmaade, der i den senere Tid er indført paa saa mange Omraader herhjemme, vil man være fuldstændig sikker paa, baade ved Folketingsvalgene og

ved Landstingsvalgene, at kunne opnaa et Resultat, der nøje svarer til den Stemningsfordeling, der virkelig findes i Befolkningen. Vi har i dette Øjeblik et Folketing, hvis Flertal er Udtryk for et afgjort Mindretal blandt de Vælgere, der stemte ved det sidste Folketingsvalg. Dette vilde have været udelukket, hvis vi havde haft en rimeligere Beregning af Mandaternes Fordeling i Amterne.

Jeg tror derfor, at noget af det, der med Rimelighed kan komme ud af den Forhandling, vi nu er inde i, er dette, at man foretager en Ændring paa dette Punkt. Dertil kommer saa, at man vel kunde rette nogle af de Ting, der har virket paa en u hensigtsmæssig Maade med Hensyn til Udvalget af Personerne blandt de forskellige Partiers opstillede Kandidater i de bestemte Amter. Stort videre tror jeg ikke, man kan regne at komme ved en Valglovsforhandling, der ikke ledsages af en Grundlovsforhandling. Jeg har med Tilfredshed hørt de Udtalelser, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet fremsatte herom.

Den ærede Ordfører understregede, at selv om man gik til Bevarelsen af et lignende Antal Folketingsmandater som det nuværende og som Følge deraf kunde oprettholde alle de nuværende Enkeltmandskredse, vilde man dog ikke med et nogenlunde overkommeligt Antal af Tillægsmandater faa virkelig Sikkerhed for en retfærdig Fordeling, og dertil kan jeg føje, at da en saadan Valgordning jo utvivlsomt i afgørende Situationer, og netop i de mest afgørende Situationer, atter vilde fremkalde Alliancer mellem Partierne trods alt, hvad der paa den ene og den anden Maade kan vanskeliggøre det, vilde det endda være saaledes, at man slet ikke kan beregne, hvor højt Antallet af Tillægsmandater maatte stige, hvis man virkelig skulde opnaa en tilfredsstillende Ordning. — Dette gælder alt sammen, naar vi holder os indenfor den nuværende Grundlov.

Der faldt imidlertid fra den ærede Ordfører for Venstre en Ytring, som jeg meget gerne straks vil anholde og stærkt understrege, ikke for det godes Skyld, men understrege som en særdeles uheldig Ytring. Den ærede Ordfører sagde, at man ved et Valgsystem maatte ønske at skabe et regeringsdygtigt Flertal her i Tinget, og det var aabenbart hans Mening, at man gennem et Valgsystem skulde opnaa, at et enkelt Parti kunde regne med Mulighed for at blive Flertal her i Tinget. Jeg ved ikke ret, hvorledes det ærede Medlem vil kunne opnaa dette — med det Forslag, som foreligger, vil det jo ikke kunne naas —, men naturlig-